

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๕๕

วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้วินิจฉัยว่า พันตำรวจโท สานิตย์ สุรังษี ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า

ข้อ ๑ ด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น
- (๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

และมาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า “บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นกรณียื่นบัญชีให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นกรณียื่นบัญชีให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการ

ทรัพย์สิ้นและหนี้สิ้นอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

ข้อ ๒ พันตำรวจโท สานิตย์ สุรัมย์ เป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ตามคำสั่งกระทรวงคมนาคม ที่ ๑๒/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๒ พันตำรวจโท สานิตย์ สุรัมย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒ พันตำรวจโท สานิตย์ สุรัมย์ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๒ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๒ จึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๒ กรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ และจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีที่พ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ภายในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๓ ด้วย

ข้อ ๓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ตรวจสอบพบว่า พันตำรวจโท สานิตย์ สุรัมย์ ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทั้งกรณีเข้ารับตำแหน่ง ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม พ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมครบหนึ่งปี

ข้อ ๔ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงได้มีหนังสือแจ้งให้ พันตำรวจโท สานิตย์ สุรัมย์ ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวรวม ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับที่ ปช. ๐๐๐๖/๕๘๔ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ และครั้งที่ ๒ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับที่ ปช. ๐๐๐๖/๐๐๒๑ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๕ พันตำรวจโท สานิตย์ สุรัมย์ เป็นผู้รับหนังสือทั้งสองฉบับด้วยตนเอง แต่พันตำรวจโท สานิตย์ สุรัมย์ ก็ได้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีหรือดำเนินการยื่นบัญชี ฯ ให้ถูกต้องแต่อย่างใด

ข้อ ๕ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๓๑/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๕ แล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่า พันตำรวจโท สานิตย์ สุรัมย์ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๘)

จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด การที่พันตำรวจโท สานิตย์ สุรังษี มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ทั้งๆ ที่ทราบดีแล้วว่าตนมีหน้าที่ จึงแสดงให้เห็นว่าจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พันตำรวจโท สานิตย์ สุรังษี จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

พันตำรวจโท สานิตย์ สุรังษี ผู้ถูกร้อง ชี้แจงยอมรับว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติชี้แจงทุกประการ เพราะผู้ถูกร้องไม่เคยอ่านหรือศึกษารัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโทษตามที่เห็นสมควร

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พันตำรวจโท สานิตย์ สุรังษี ผู้ถูกร้อง เป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒ ผู้ถูกร้องเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๒ จึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๒ ต่อมาผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๒ จึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งภายในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ และต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีที่พ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปีภายในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๓ ปรากฏว่าผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งกรณีเข้ารับตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม พ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ครบหนึ่งปี

พิเคราะห์แล้ว เมื่อพันตำรวจโท สานิตย์ สุรังษี ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง

และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ บัญญัติ แต่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบว่าผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ถึง ๒ ครั้ง แต่ผู้ถูกร้องก็มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องมีเจตนาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ พึงได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงวินิจฉัยว่า พันตำรวจโท สานิตย์ สุรังษี ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ